

פרחת. זה סיפור של פשטות מלל ותיאור, שדיוקנו של יצחק השתקן, הגברתן החוסך מילים של ביטוי, ומחפש את כל עולמו בחיק הטבע. יצחק ואנג'ר הינם כאדם ותווה, שבהם מתחילה לה היסטוריה הישנה-חדשה. זה סיפור של פגניות מהולה

קנוט המסון

היטלר כעס, והמסון בכה

בירתא-שמים, אהבה ברצה, אמונה וחטאים. ברכת האדמה הוא עולם של סלידה מפני ההשכלה, מפני החוכמה והתייחסות. זה עולם שבו המיסחר בוני, והתקלאות היא אידיאל שאין שני לו.

ברכת האדמה היה בחינת ספר מוביל, ספר מחנך, ספר המעיד על האידיאל של החלוצים שבאו ליישב את ארץ כנען. החלוצים שבו לקדש את עבודת-האדמה על המיסחר וכלה הוריהם בגולה, החל בסידיקית וכלה בבנקאות. זה ספר שמשרתים בו בעירובייה גיבורים תנכיים, אידיאלים של טולסטוי, ומאבק שבחיתות המכונה של המאה ה-20. זה פן נוסף לטולסטויאניות העברית, נוסח "א"ד גר"ר ד"ן, שהשפיעו כפי שהשפיעו על דורי המייסדים. ברכת האדמה הוא סיפור של עולם עם אידיאלים, עולם של אידיאליסטיים, שהשפעתו רבה עד למאור על הספרות הארצישראלית של בין שתי מלחמות העולם, השפעה ניכרת למדי.

אם כי קשה להתעלם מהבגידה של המסון בערכי העולם הנאור, ומתמכתו בהיטלר, אך אין ספק, שהמילים, וחלום השיבה שלו לארמה, מתמזגים במכלול הרעיונות בנוסח האציל הפרא של רוס, ואחרים, שהאמינו בעולם טוב ויפה.

מדע שימושי

אסותא

פירסומים שונים טוענים כי הישראלי המצוי הוא זולל תרופות מהגדולים שבי עולם. נראה שאין אותן ישראל מצוי, יודע וזו אף ידיעה קלושה ביותר, את השפעתן של מרבית התרופות שהוא נהג לישול בשקיות שכזאת. אינו יודע כי "למען בריאותו" הוא מביא על עצמו גלריה שלמה של תופעות לוואי, שיליתו ברובו.

ד"ר שמעונה יוסלסון סופרסטיין, מרצה לרוקחות קלינית, בבית-הספר לרוקחנות של האוניברסיטה העברית בירושלים, פירסמה בימים אלה את המדריך למידע ויעוץ תרופתי. מדריך המביא את השמות הבינלאומיים המקובלים של התרופות, המבקבל לשמות ההפצה המקומיים שלהם (מסיכות של קופירייט וכיוצא), תוך פירוט השפעות הלוואי לחיוב ולשלילה. המדריך למידע ויעוץ תרופתי הינו ספר חובה בכל מקום שבו משתמשים בתרופות, מאחר שהוא מבהיר ומפרט למעיין בו, את עולמה של כל תרופה. מוטב לומר

ד"ר שמעונה יוסלסון סופרסטיין — מדיק למידע ויעוץ תרופתי; הוצאת י"ל מאגנס; 604 עמודים (כריכה קשה).

"אסותא" ושבולם יחיו בריאים, אבל רצוי שספר זה יהיה בכל בית למיקרה של ימי סגריר.

היעוד

המרד הגדול

מה שכונה במשך קרוב לשני דורות "המאורעות 36-1939" והמוכר כיום יותר כ"מרד הערבי הגדול" זכה עד כה לתייעוד מוגבל למדי, כאשר הבולט בו הוא סיפורו של ד"ר יהושע פורת ממהומות ל' מרידה; התנועה הלאומית הערבית הפלסטינית 1929-1939. מעטים מאוד הם הכתבים המביאים חוויות אישיות ישירות מאותה תקופה, חוויות שיש בכוחן לצרף את מימד החוויה האישית לרישום הקורות ההיסטורי היבש.

ספר אישי, המתאר את המרד הערבי הגדול מצד המימדה-אישי, הוא סיפורו של

חביב כנען

נובע קולפאק קוואקי

העיתונאי הוותיק חביב כנען (מקודם: קרומחולץ), שהיה מיד עם עלייתו ארצה בגיל 22 לשוטר במיטרת המנדט הבריטי, וחווה וראה את את "המרד הערבי", החל בהרי ג'נין דרך תחנות-מיטרת בכפרים שבהרייהודה, וכלה בתחנת המיטרת ברובע היהודי של העיר-העתיקה, שהחביב כנען היה מפקדה. סיפורו של כנען הנושא את הכותרת בעיני שוטר פלשתינאי, מביא סיקור של אותה תקופה מכלי ראשון. כנען מעלה גלריה עשירה של דמויות, שבהן נתקל במהלך שירותו במיטרת, אם בכנימוין מצויזר הארכי-אולוג הצעיר (מאוחר יותר פרופ' בנימין מזר), או בחג' עבדאללה שהצטייר בעיני הערבים כהתגלמות חדשה של לורנס איש-ערב, והתגלה מאוחר יותר כרבי-המרגלים הסובייטי: ג'והן פידבי. חביב כנען, מוהל בסיפור מוגיה פשוטה ועניינית בין עובדות היסטוריות לבין חוויותיו האישיות. בין הצהרות של הנציב העליון, לבין מחירי הנסיעה מירושלים לתל-אביב, במיטרת הפלשתינאית, היה כנען עם כובע קולפאק קוואקי שחור מעוט בסמל הכתר הבריטי לראשו, ומדי חאקי קולוניאליים.

דומה שלא במתכוון, נכנס כנען לוויכוח הנוכחי בנושא ה"יישות הפלשתינאית" בפרק שלו על השביתה, אירגונה והנהגתם של ערביי פלשתיין, ותפקידו של הוועד הערבי העליון. זה סיפור הזרע שנטמן לפני למעלה משנות דור, זרע שטרם איפשרו לו לצמוח. זרע שקיים, ומאורעות הדור מאז ועד היום מעידים את דבר קיומו. למיקרא סיפורו של חביב כנען, זימומה באוזני כל הזמן בדיחת-זוועה שסיפור ברמאללה, לפני כמה שנים, צעיר ערבי: "פעם היו כארץ ערבים, כרישים ויהודים, והיום יש ערבים ויהודים והיהודים הם גם

ראה אור בהוצאת, עם עובד, חביב כנען — בעיני שוטר פלשתינאי; סיפור לידתה של ההתנגדות הפלשתינאית; הוצאת מטדה; 223 עמודים (כריכה רכה).

בחתך

הזהות הספרותית של זבולון המר

* ההבדל בין מלאכת חשב

למלאכת-מחשב * המסר של בוטר

●● מיני-שעוריה ספרותית עומדת להתחולל בקרוב עם פירסומו של כתביעת חדש, ליצירה יהודית תחת הכותרת הזוהר. עורכו של כתביעת זה, ד"ר נפתלי הוקר, שלצידו ישמשו שנים, והם הילל וייס, תלמיד מאוניברסיטת בריאן, ופרופ' יהודה פרידלנדר. לדעת לחשנים מעולם הספרים הדתיים, מתברר כי כתביעת זה זכה לחסותו האישית של שריה-חניניה-התרבות זבולון המר, והראייה, שהפרופ' פרידלנדר הנ"ל, הינו ראש הוועדה שהשר מינה במועצה לתרבות ולאמנות, להקצבות של תמיכה בכתבי העת לספרות. לדעת אותם חוגים, נועד לכתביעת זה, לשמש תפקיד זה לתפקיד שהשתנון סימן קריאה שימש בימי שלטון המערך, והמועצה לתרבות שבראשות הגב' לאה פורת. ●● המשורר המתרגם מושה הנעמו, שנודע בתרגום המעולה של שירי ריינר מאריה רילקה לעברית, העיר על ההבדל הבולט שבין תרגומו של הפרופסור (ללא דוקטוראט) בנימין הרושובסקי (ה. בנימין, גבי דניאל) לסיפורי שלום עליכם, לעומת תרגומו של ד"ר ברקוביץ, חתנו של גדול סופרי האידיש, שההבדל הוא, ההבדל בין מלאכת המחשב של הרושובסקי למלאכת מחשבת של ברקוביץ... ●● המשורר הפולני/עברי יעקב בוסר, העורך נסינות בלתי-יחידים ליצירת תדמית כעורך, מפרסם עיתון שולי, תחת הכותרת עיתון 77 (1000 עותקים מכירה לעומת 5000 של ירחון כפרוח). בניסיון להגברת תפוצה ערכה גב' בשם פינה מייזליש ראיין-מוזמן בדיעות אחרונות עם בוטר, שבתשובה לשאלה: כיצד נולד עיתון 77? החליק את העובדה האמיתית, שעיתונו זה נולד לאחר שהא פוטר ממישרתו כעורך פרוזה שעמד לפשוט את הרגל ●● דוגמה נוספת לבנאליות ולרדידות של הביתור הישראלי, הפושה באחרונה בכל חלקה טובה, היא מופע יחיד של זמרת בשם פאנדרה ג'ונסון, העומדת לקראו למופע שלה הגברת עם הפטרונות, משרור תל-אביבי תמיר קומה הציע בנוסח זה, מופעי ביתור נוספים לבדרני השוליים, בנוסח: זמרים מעדיפים בלונדיניות ועל ברנשים ועגבניות ●● ספר-שירים חדש מאת המשורר מנחם בן, עומד לראות בקרוב בהוצאת פרוזה, אותה הוצאה עומדת לפרסם גם ספר של רשימות ביקורת של משרור זה על שיריהם של משוררים אחרים ●● הגליון הקרוב של עשיון יביא אתחולגיה ובה מימכתור היצירות שפורסמו במשך 20 שנות כתביעת זה ●● מאבק אימים בין הפקולטות לספרות של אוניברסיטת ירושלים ואוניברסיטת תל-אביב התנהל בהקשר לסימפוזיון המוקדש ליצירות ש"י עגנון, במלאת עשור למותו. מסתבר כי מאחר שבאוניברסיטה התל-אביבית אין כימעט התייחסות ליצירותיו של עגנון, ומארגני הסימפוזיון סירבו להעמיד בראש רשימת המוזמנים עסקנים כד"ר מנחם פרי, הרי שאת האוניברסיטה התל-אביבית תייצג רק פרופ' נורית גוברין, שמחלקתה עומדת להתחסל, ולהתחלק בינות לרשת המכוונים הסמינטיים של אוניברסיטה זו ●●

יוראפי גנוים; 5. חזק יצ 2 חדר האקדמיה ללשון העברית עוד כבית-הספר מקומת, הראויים לעשותם חדר-מישרד למנהל מכוון "גנוים"; 6. מדוע לא הוכשר לצורך הזה, דרך משל, חדר-העיון גדול-המיוחד, אשר בירכתי בית-הספר? כי אחדת הסופרים משכירה חדר-עיון זה לתאטרון חיפה לחזרותיה ולהצגות נוגנים; 7. האם לא יוכלו מנהל מכוון גנוים, וגנויו לדור מנורים של שלום, למשל, בחדר הישיבות הרבי-הירויים, שבו מתבני-שת ישיבות אגודת הסופרים בשעות אחרי-הצהריים? לא, כי גם חדר-הישיבות הוא כרה-השבת; 8. מבקד לדלת, אולם משרניחובסקי (מוזיאון?) הנעולה עולמית עולה רחש כירסום שיני הזמן ושיני העש במורבד הפרוש שם. למה אין פוקד חוזר את אולם משרניחובסקי? כי זאת לדעת, בית-הספר עייש שאול משרניחובסקי היה לבית-המסחר להשכרת אולמות? את, אולם- משרניחובסקי? אי-אפשר להשכיר, אי אילו הוחים יצמחו לאגודת הסופרים עם פתיחת דלתו?

אבל עם מעט שום שכל יוכלו הגו רעיון סילוק האקדמיה ללשון העברית, לאצור במזיאון העמנומלי הזה, את ננוי גנוים, המשרור שכתב: "אנילי משלי אין כלום, גם לא שולחן" היה מחלק בחזרה את אי-למו המשמים עם גנוי עמיתו הסופים. 9. יכולים מנהלי אגודת הסופרים לנהל את ביתם כחפץ לבם וכרצונם, אך אל ילילו בראש המזיות: ,אנחנו נשקפים. אנקת הגננים רכי השנים — לא מדוחק מקום וצרותו עולה היא. אם נשמעת בחלל בית-הספר אנקת הגננים, מחמת הבעיטה שבעטה אגודת הסופרים העבריים באקדמיה ללשון העברית, היא נשמעת נורית רייך, המוכירות המדיקת האקדמיה ללשון העברית, תל-אביב

●● כתוצאה חזק העומדת להיות מוצעת בכנסת, עשוי ארכיון גנוים לעבור לירושלים, לטיפול של אוצרי הספריה הלאומית, שהיא המוסד שנועד בדרך הטבע לטיפול בכתבי יד של סופרים שאינם עוד בחיים.

דואר חוזר

אנקת גנוים

לפני כחודש ימים סולקה השלוחה התל-אביבית של האקדמיה ללשון העברית, ממישריה ששכנו במשך שנות דור, בבית משרניחובסקי שנועד להיות מיסכנס של סופרי ישראל, והאקדמיה ללשון העברית. גב' נורית רייך, ממזכירות האקדמיה ללשון העברית, יוצאת במיכתבה המובא כאן, כנגד מר מרדכי אור-ייקר, פקיד הסופרים של בית משרניחובסקי, ושאר העסקנים שטרחו לסלק את מישרדי האקדמיה:

- 1. האקדמיה ללשון העברית שוכנת זה 20 שנים בבית-הספר ורוקא בו, כי הבית הזה נבנה לשכנה בו, דבר ייעוד השיכון הזה מסופר במיכתבים, המדברים בכניון בית-הספר ואף משרוש בתוכנית הבניון. מר אור-ייקר, לכמה, יואל להציג את המיכתבים והתוכנית למבקשים לראותם. 2. מיכתבים הללו גם תנאי מפורש: לא ישוכנו בבית-הספר, אלא אגודת הסופרים העבריים ומכוון גנויה וועד הלישון העברית (= ממשיכתו האקדמיה ללשון העברית); 3. התנאי היה הופר, קומה שלימה ו-3/5 הקומה מושכות למרכז ההסברה; 4. אגודת הסופרים העבריים מפנה מכתבה את האקדמיה ללשון העברית מחמת הפרון-הדרמי-מישרד למנהל המכוון הכיכל-הסופרים מר אור-ייקר מטרב להראות התוכנית והמיכתבים. * בדיחה רוחח בין סופרים ישראלים היא, רק בישראל ובברית-המועצות, מצוי יות אגודת-הסופרים ומרכז-ההסברה תחת קורת גג אחת על מנת להביא קורת רוח אחת לרעותה.